

Årsrapport till Sida CIVSAM för 2022

Innehåll

1. Svenska missionsrådet under 2022	1
1.1 Resultat inom SMR:s operativa verksamhet.....	1
1.2 Riskbedömning och riskhantering	3
2. Vidareförmedlingen.....	4
2.1 Exempel på verksamhetens resultat	4
2.2 Effektiviteten i verksamheten	6
2.3 Kortfattad uppföljning av överenskomna dialogfrågor:	6
2.4. Särskild rapportering enligt avtalet.....	9
3. Förklaringar till eventuella avvikelser från budget samt en analys av kostnadseffektiviteten i verksamheten	11

Bilagor

Bilaga 1: SMRs årsberättelse 2022, inklusive årsredovisning

Bilaga 2: Jämställdhetspaketet – SMR:s krav gällande jämställdhetsintegrering

Bilaga 3: SMRs reviderade riktlinjer för utvecklingssamarbete

Bilaga 4: Extern studie: ”The Relationship between FoRB and SOGIE Rights”

Bilaga 5: Pågående insatser 2022

Bilaga 6: Pågående insatser 2022

Bilaga 6: Slutrapporterade insatser 2022

Bilaga 7: Försenade slutrapporter 2022 samt förklaring till dessa

Bilaga 8: Finansiell rapport 2022

Bilaga 9: Revisionsrapport 2022

Bilaga 10: SMRs MR

Bilaga 11: Sammanställning över samarbetspartner, inklusive budget

1. Svenska missionsrådet under 2022

2022 var första året av SMR:s strategi för 2022-2026. För att genomföra strategin har SMR valt att arbeta utifrån tre strategiska roller och fokusera på tre prioriterade områden. Under 2022 har SMR omorganiserat kansliet utifrån det nya sättet att arbeta och verksamheten styrs nu av de mål som tagits för dessa strategiska roller och prioriterade områden – se nedan.

Året har präglats av Rysslands invasion i Ukraina, vilket lett till att ett flertal medlemsorganisationer mobiliserat resurser för stötta utsatta människor i Ukraina ([Stöd Ukraina genom våra medlemsorganisationer - smc.global](#)). Inom SMR:s vidareförmedling var det dock endast KFUM:s program som berördes.

I april annonserade regeringen kraftiga nedskärningar i biståndet på grund av förväntade flyktingströmmar från Ukraina. Neddragningarna på CSO-anslaget minskade sedan, efter ett intensivt påverkansarbete från civila samhället. Beslutet hade dock redan fått långtgående konsekvenser för verksamheten.

Under året har vi haft flera personalförändringar bland annat på nyckelpositioner – två personer i SMR:s ledningsgrupp lämnade för andra uppdrag (Stabs- och HR-chefen samt Enhetschefen för Vidareförmedlingen) och en varit tjänstledig för arbete i fält (Enhetschefen för Kommunikation, mötesplatser & påverkan). Givet de aviserade neddragningarna på CSO-anslaget valde SMR att inte rekrytera extern utan omfördelade resurser internt under hösten 2022 samtidigt som rekrytering pågick inför 2023. Vakanta tjänster är nu tillsatta. Detta har dock inneburit att flera medarbetare haft utökade tjänster under 2022.

1.1 Resultat inom SMR:s operativa verksamhet

Här beskrivs det huvudsakliga arbetet inom SMR:s egen operativa verksamhet som finansierats helt eller delvis av CSO-anslaget under 2022. Övrig verksamhet beskrivs i vår årsberättelse (se bilaga 1).

Inom **rollen som mötesplats för mission** har SMR bland annat verkat för fördjupat samarbete med Kyrkornas Världsråd, främst i samband med deras generalförsamling där SMR inom ramen för det nordiska samarbetet fick förtroendet att facilitera en seminarierie för ledamöter om religionsfrihet. Samtal har också förts med World Evangelical Alliance (WEA) om samarbete kring religionsfrihet och religiös läskunnighet.

SMR lanserade under året en ny webb-sida, med tydligare struktur och länkar till andra plattformar som SMR använder i sin kapacitetsutveckling.

Inom **rollen som Vidareförmedlare** har SMR tagit fram en handlingsplan för arbetet med perspektivintegrering som lämnades in till Sida den 15 januari 2023. Perspektivintegrering var också temat för årets handläggardagar. Det första ”perspektivpaketet”, för jämställdhet, har slutförts och kommer att användas som mall för kommande paket (se bilaga 2). SMR:s styrelse beslutade under hösten

om reviderade riktlinjer för bidrag till utvecklingssamarbete (se bilaga 3) där minimikraven kring jämställdhetsperspektivet förtydligas.

SMR har också presenterat ett system för så kallat ramavtal som godkänts av SMR:s styrelse. Systemet kommer fortsätta utvecklas under 2023 och testas på PMU för att sedan öppnas upp för fler medlemsorganisationer under de kommande åren.

Samarbetspartners inflytande och synlighet har märkts tydligt i flera av de stora aktiviteter som genomförts under 2022 som satsningen på intern styrning och kontroll, ISK-satsningen, och medlemsdagarna. I de mötesplatser som genomfördes inom ISK-satsningen deltog drygt 50 samarbetspartner aktivt och delade med sig av sina erfarenheter kring avtalsefterlevnad, kärnstöd och givarsamordning. Den första dagen av SMR:s medlemsdagar genomfördes digitalt och på engelska med tolkning till franska. 170 deltagare från 20 länder deltog. Flera samarbetspartner spelade nyckelroller under dagen.

SMR har också, i början av 2022, bytt system för insatshantering. Viktiga målsättningar med bytet var ökad transparens, att medlemsorganisationer får ökat ägarskap över sina egna data, samt mer effektiva arbetsflöden för kansliet. Vi kan se att målsättningarna inte till fullo infriats under 2022, men arbetet fortgår.

I **rollen som påverkansaktör** har SMR varit aktiva i påverkansarbetet kring de neddragningar på biståndet som följde på Rysslands invasion av Ukraina, både på eget initiativ och tillsammans inom nätverk som Concord Sverige, GS-nätverket samt Programchefsnätverket. Kansliet har medverkat i ett stort antal debattartiklar, som skribent och underskrivare. Andra frågor som behandlats är bland annat enprocentsmålet, värdet av infokom-stödet, religions- och övertygelsefrihet, teologi och mänskliga rättigheter samt påverkan inför klimattoppmötet COP-27.

I **rollen som hållbar organisation** har SMR, som nämnts tidigare, genomfört en omorganisation av kansliet i syfte att tydligare och mer effektivt svara upp mot målen i den femåriga verksamhetsstrategin. Omorganisationen kommer att utvärderas internt i flera steg under 2023 för att se om något behöver skruvas på samt hur vi tar förändringsarbetet vidare givet det nya läget med en långsiktigt lägre finansieringsnivå.

Utifrån tidigare framtagen miljöbedömning för kansliet har vi tagit fram en handlingsplan som också har börjat implementeras. Utifrån Sidas nya riktlinjer och upphandlingspolicy har vi också uppdaterat SMR:s upphandlingspolicy inklusive tillhörande mallar. Dessa är förankrade genom en internt workshop.

Givet det osäkra finansieringsläget, har kansliet under året arbetat strategiskt för att utveckla möjligheter till breddad finansiering, från myndigheter och privata finansiärer såsom stiftelser och filantroper samt genom att sälja tjänster inom området religiös läskunnighet/religionsfrihet.

Inom de prioriterade områdena **Tro och demokrati, Miljö, klimat och resiliens** samt **Organisation och partnerskap** har bland annat följande resultat nåtts:

- I maj 2022 erhöll SMR en upphandlad rapport om relationen mellan FORB och HBTQI+ rättigheter vilken sedan bearbetats av kansli och personal under återstoden av 2022. Under 2023 kommer rapporten bearbetas av medlemsorganisationerna och övriga inom nätverket (se bilaga 4).
- SMR påverkansarbete på Kyrkornas Världsråds generalförsamling resulterade i att vi, för första gången, lyckades få in konkreta skrivelser om kränkningar gällande religions- och övertygelsefrihet kopplat till våld mot kvinnor/sexuellt våld i en av slutrapporterna.
- SMR ledde en delegation från samarbetspartner och medlemsorganisationer under Global Platform for Disaster Risk Reduction i Indonesien i maj 2022 som bland annat resulterade i ett stort antal möten mellan delegationens deltagare och de nationella beslutsfattare som närvarande vid mötet.
- Under 2022 genomförde SMR organisationsbedömningar av två av våra medlemsorganisationer, Life & Peace Institute och Eumeniakyrkan. Inga systemgranskningar genomfördes givet budgetläget. Vi noterar särskilt att Eumeniakyrkan ligger i framkant när det gäller religiös läskunnighet och har även stor kapacitet i frågor rörande religions- och övertygelsefrihet. LPI är i framkant när det gäller konfliktkänslighet. Arbetet med att ta fram kapacitetsutvecklingsplaner pågår.
- Medlemsorganisationers och samarbetspartners har fortsatt stärkas i olika metoder för uppföljning av resultat genom en Community of Practice inom Outcome mapping och outcome harvesting.

1.2 Riskbedömning och riskhantering

SMR har jobbat aktivt med riskanalys och riskhanteringsplan under 2022 dels utifrån omorganisationen och senare också utifrån de aviserade neddragningarna på CSO-anslaget. SMR ser att flera av de risker som finns med i vår riskanalys realiserades under 2022. Identifierade risker handlade bland annat om risk för otydlighet i den nya organisationen, förseningar i rekrytering samt ökad arbetsbelastning när nyckelpersoner i organisationen försvinner vilket riskerar leda till ökad oro och ökad personalomsättning. Riskhanteringsplanen har varit ett stöd i hanteringen av uppkomna risker.

2. Vidareförmedlingen

2.1 Exempel på verksamhetens resultat

Som SMR beskrivit i sin ansökan för 2022-2026 rapporterar insatserna mot tre aktörsmål. Till varje aktörsmål har SMR tagit fram tecken på förändring, som ska hjälpa oss att säkerställa att de insatser som vi stödjer ligger i linje med vad som är relevant utvecklingsamarbete (Se bilaga 7 i SMR:s ansökan 2022-2026).

Under 2022 har SMR haft 43 pågående insatser varav 18 avslutades per sista december. 22 insatser har slutrapporterats under 2022. Av pågående och slutrapporterade insatser under 2022 har 23 insatser rapporterat på aktörsmål 1 gällande organisationer och sociala rörelser, 20 på aktörsmål 2 gällande skyldighetsbärare samt 26 på aktörsmål 3 gällande rättighetsbärare.

Aktörsmål 1: *Organisationer och sociala rörelser i det civila samhället är engagerade förändringsaktörer med legitimitet och kapacitet att själva och i samverkan med andra utkräva och främja de mänskliga rättigheterna*

SMR:s medlemsorganisationer arbetar aktivt med kapacitetsutveckling, dialog och samarbeten för att stärka sina samarbetspartner. Målet är att skapa än starkare organisationer med kapacitet att arbeta med ansvarsutkrävande och fattigdomsbekämpning.

I insats 22:101 har ADRA Bangladesh (ADRA Sveriges samarbetspartner) utsett en fokuspersion på kontoret för deltagande i nätverket SAForB (South Asian Forum for Freedom of Religion and Belief). ADRA Bangladesh är också landfokus för FPCC (The Faith for Positive Change for Children, Families and Communities Initiative) som organiseras och leds av UNICEF. I insats 20:100 har ACROSS (PMU:s samarbetspartner i Sydsudan) skapat dialog mellan rivaliserande grupper vilket lett till försoning som förbättrat den sociala och politiska miljön i målområdet.

Aktörsmål 2: *Skyldighetsbärare respekterar, skyddar och uppfyller de mänskliga rättigheterna och säkerställer ett öppet demokratiskt utrymme och inflytande för det civila samhället.*

Vi bedömer att det rättighetsbaserade påverkansarbetet både ökar inom de insatser vi stöder och att de metoder och strategier som används ger ökat resultat.

I insats 22:103 har United Mission to Nepal (Evangeliska Frikyrkans samarbetspartner) genom påverkansarbete, förmått de nepalesiska myndigheterna att ge ökat stöd till 1 500 rättighetsinnehavare varav ett stort antal kvinnor. I samma insats har World Concern Bangladesh påverkansarbete lett till att skyldighetsbärare tagit ansvar för livsmedelsförsörjning och yrkesutbildning i målområdet. I insats 21:008 har Karen Development and Service Foundation (Equmeniakyrkans samarbetspartner i Thailand) bidragit till att förtroendet mellan rättighetsbärare och skyldighetsbärare ökat vilket bland annat medfört att myndigheter i större utsträckning deltagit i samhällsaktiviteter

– rättighetsbärare har fått stöd för att odla upp mark i sluttningar och tillgång till plantor för högriskområden

Aktörsmål 3: Rättighetsinnehavare har egenmakt att själva och tillsammans med andra utkräva sina rättigheter och förändra sina livsvillkor.

SMR bedömer att SMR och nätverket är fortsatt starka på gräsrotsperspektivet inom insatserna. Rättighetsinnehavare organiseras och mobiliseras för att tillsammans kunna förändra situationen.

I insats 21:015 har rättighetsinnehavare i Mocambique deltagit i alfabetiseringskurser som organiserats av Alfalit (Läkarmissionens samarbetspartner) och kunnat starta upp egna små företag och därigenom försörja sig. De har också organiserat sig i bykommittéer som företräder deras intressen gentemot skyldighetsbärare bland annat vad gäller vatten och el. Kvinnor som deltar i alfabetisering och sparklubbar har kunnat starta egna företag och förbättrat sin försörjning. I insats 21:006 har Sabalamby Unnayan Samioty (Kvåkarhjälpen samarbetspartner) stöttat rättighetsbärarna i Bangladesh att starta ungdomsgrupper där bland annat lokala problem och negativa normer identifieras och lösningar diskuteras. Tack vare påverkansarbete är nu reproduktiv hälsa en del av skolans läroplan och alla skolor har fungerande PSEA-kommittéer (Prevention of Sexual Exploitation and Abuse). Under 2022 har fler än 400 människorättsförsvarare i Guatemala och Colombia fått möjlighet till utökad handlingsutrymme genom medföljning av Kristna Fredsrörelsen i insats 21:101.

Analys och lärdomar:

2022 präglades delvis av oro och ryckighet gällande finansieringen. Detta har medfört förseningar i implementeringen, tapp av nyckelpersoner hos samarbetspartner och utökad arbetsbörda hos såväl samarbetspartner som medlemsorganisationer (exempelvis insats 22:104 Evangeliska Frikyrkans program Action for Resilience, Africa). Trots detta rapporteras överlag goda resultat från verksamheten. SMR bedömer att detta visar på att samarbetspartner är resilienta och har en god förmåga till anpassning.

Kriget i Ukraina har lett till inflation och prisökning i många länder i världen. Det är tydligt att detta påverkar fattiga människor än värre vilket påverkat implementeringen av insatser samt uppnådda mål. Erikshjälpen beskriver hur insatser i Kenya var tvungna att snabbt vidta kostnadsbesparande åtgärder för att säkerställa att insatsaktiviteter inte blev lidande. Detta innebar att aktiviteter slogs samman för att minska transportkostnaderna (exempelvis insats 20:100, PMU, och 22:102, Erikshjälpen) SMR ser dock inte att detta påverkar den övergripande måluppfyllelsen under 2022.

SMR har under 2022 infört såväl ett nytt resultatramverk som ett nytt insatshanteringssystem (se mer i SMR:s ansökan för utvecklingsamarbete 2022-2026). Vi kan konstatera att det nya insatshanteringssystemet ger oss ökade

möjligheter att se programmets samlade resultat och utifrån det göra analyser. Det finns dock rutiner som ännu inte fungerar fullt ut, något vi hoppas ska förbättras inför kommande rapporteringsperioder. Vi ser vidare att de tecken på förändring som togs fram i samband med utvecklandet av ett nytt resultatramverk hjälper oss i sammanställningen och analysen av resultaten.

2.2 Effektiviteten i verksamheten

SMR kan konstatera att vi under 2022, på såväl organisationsnivå som inom vidareförmedlingen haft god måluppfyllelse trots osäkerhet kring finansiering. Detta har dock bidragit till en mycket hög arbetsbelastning på kansliet. Förändring kräver strategiskt och flexibelt arbete, något som kräver tid och resurser. Mycket av resultaten under året är därför resultatet av processer som startats tidigare av medlemsorganisationer och samarbetspartner.

Vi kan se att flera av de förändringar som beslutades om inför programperioden fått god genomslagskraft redan i år, detta gäller exempelvis inom miljö, klimat och resiliens (se nedan under 2.3.3). Under året lanserades också de så kallade minimikrav samt önskvärd nivå gällande jämställdhetsintegrering inom insatserna, dessa hoppas vi ska få god genomslag i de ansökningar som bereds under 2023 för uppstart 2024 och leda till ökad effektivitet inom området. Arbetet med att ta fram miniminivå och önskvärd nivå fortsätter enligt handlingsplanen för perspektivintegrering.

2.3 Kortfattad uppföljning av överenskomna dialogfrågor:

2.3.1. God bistånds- och utvecklingseffektivitet, i synnerhet principen gällande lokalt ägarskap (inklusive kärnstöd)

Under 2022 har SMR haft ett fortsatt fokus på övergången från projektstöd till program-/kärnstöd för att öka det lokala ägarskapet. Medlemsorganisationerna måste nu motivera val av stödform och utgångspunkten är att kärnstöd hos samarbetspartner ska vara standard. Under året har två kärnstöd beviljats, Ankarstiftelsens insats 23:004 och KFUM:s insats 23:001. I dessa processer har SMR sett en utveckling av samarbetet mellan medlemsorganisationerna och samarbetspartners.

SMR har fört samtal med bland annat Barnmissionen, Kristna Fredsrörelsen, Erikshjälpen och PMU gällande kärnstöd inom deras nuvarande eller kommande program. Medlemsorganisationernas intresse för detta har varit stort. Kristna Fredsrörelsens samarbetspartner Justapaz i Colombia kommer färdigställa planeringen för kärnstöd under 2023.

Flera medlemsorganisationer går också från flera enskilda projekt till ett större program, vilket också ligger i linje med bistånds- och utvecklingseffektivitet. Med planering under 2022 påbörjar Barnmissionen med start från 2023 ett sammanhållet program för sina insatser. SMR ser att kostnaderna i Sverige minskar och fler beslut flyttas ut till regionkontoret i Kenya och närmare

samarbetspartners. Samtal pågår med Lepramissionen, KFUM och Läkarmissionen kring liknande processer.

Under höstterminen har Controllernätverket inom SMR genomfört ett utbildningstillfälle med fokus på kärnstöd och givarsamordning. Tillfället planerades då medlemsorganisationerna och samarbetspartners efterfrågade mer utbildning kring avtalsfrågor och ekonomi. En undersökning genomfördes som visade en diskrepans i synen på givarsamordning där samarbetspartners ser detta som prioriterat och medlemsorganisationerna lägger mindre vikt vid frågan. Här ser SMR ett behov att systematisera arbetet inför kommande år.

Sammantaget ser SMR att det finns ett stort intresse för utvecklings- och biståndseffektivitet hos medlemsorganisationer och samarbetspartners. Till följd av neddragningarna under 2022 så har detta varit svårt att tillgodose och därför togs beslut att upprätta en intern handlingsplan för att förstärka arbetet. Se vidare i den särskilda rapporteringen som bifogas årsrapporten.

2.3.2. SRHR i verksamheten

Fem av de insatser som varit pågående eller som slutrapporterats under 2022 jobbar med reproduktiv hälsa. Det är dock huvudsektor i endast en av dessa insatser. Reproductiv hälsa kombineras med mänskliga rättigheter, demokratiskt deltagande, hälsoupplýsning och primärutbildning. Samtliga insatser startades upp under föregående programavtal med Sida CIVSAM.

De insatser som jobbar med ämnet utbildar främst om ungas rätt till sexuell och reproduktiv hälsa. PMU:s samarbetspartner BUPDOS i Benin rapporterar att föreningar och organisationer i civilsamhället har gjort fler åtaganden för att främja sexuell hälsa. De lokala myndigheterna har satt upp kommunala kommittéer som håller regelbundna möten där de samlar alla aktörer som arbetar med temat ungas sexuella hälsa. Man arbetar även med att träna ledare i ungdomsklubbar.

Flera av SMR:s medlemsorganisationer driver normativa dialoger med sina samarbetspartners, som i flera fall är stora kyrkorörelser i samarbetsländerna. Inom jämställdhet driver exempelvis PMU och KFUM frågan kring positiv maskulinitet och transformativt jämställdhetsarbete.

SMR för främst dialog vid bedömning av ansökningar innehållande SRHR-komponenter för att säkerställa att det inte förekommer verksamhet som finansieras av Sida CIVSAM som är i strid med SRHR. I förekommande fall begärs också material in för att säkerställa kommunikationen till målgrupp.

2.3.3. SMR:s extra satsning på miljö och klimat

Under 2022 har förändringar gällande miljö och klimat i SMR:s uppdaterade riktlinjer för utvecklingsarbete börjat få genomslag. Dels har ett krav på att alla insatser inom programmet ska inkludera en miljöbedömning stärkts liksom att alla insatser ska ha förväntade resultat inom miljö och klimat.

SMR har under året fått in ett flertal miljöbedömningar av god kvalitet däribland Evangeliska Frikyrkans bedömning inför insats 22:103. I bedömningen beskrivs hur insatsen utformats för att bidra till hållbara metoder för bland annat användning av naturresurser utifrån klimatförändringar, erosion och markanvändning i en mycket utsatt kontext. Av de insatser som inkluderat förväntade resultat gällande miljö och klimat kan särskilt nämnas ADRA:s program 22:101. Målsättningar inom programmet visar på en stor medvetenhet om hur ökad kunskap om odlingsmetoder ur ett hållbarhetsperspektiv kan bidra med såväl miljöförbättrande åtgärder som ökade försörjningsmöjligheter.

SMR initierade under 2022 en särskild satsning för insatser med fokus på miljö, klimat och resiliens. Delar av anslaget (initialt 5 miljoner kronor per år) öronmärktes för innovativa satsningar inom området. Satsningen är bistånds- och utvecklingseffektivt genom att stödet i första hand ska vara ett komplement i redan pågående insatser. Detta gäller bland annat Lepramissionens insats 21:001 som under 2022 beviljades kompletterande finansiering inför 2023 för att tydligare integrera åtgärder för att på lokal nivå minska klimatförändringens effekter, åtgärder som har potential att bidra med klimatförbättrande resultat också ur ett globalt perspektiv.

SMR har också höjt ambitionsnivån internt genom att tillsätta en särskild arbetsgrupp med sex medarbetare som leder arbetet. Detta har lett till att det interna förändringsarbetet har intensifierats liksom arbetet med kapacitetsutveckling, samarbetet inom nätverket och policydialog. SMR har under 2022 genomfört ett flertal workshops och möten för att säkerställa att miljö, klimat och biologisk mångfald integreras inom alla insatser.

Under våren var SMR, tillsammans med Läkarmissionen och PMU, involverad i planering och genomförande av den globala miljökonferensen Stockholm+50 och hade, i samverkan med UNEP Faith for Earth, ansvar för ett seminarium om religiösa aktörers roll gällande miljö- och klimatförbättringar. Representanter från samarbetspartner samt en internationell expertpanel deltog. Genom ett aktivt påverkansarbete från bland annat SMR gavs möjlighet presentera ett inter-religiöst uttalande i plenum samt få in skrivningar i rekommendationerna från konferensen relaterat till religiösa aktörers roll i dessa frågor i internationella fora. Stockholm+50 har också resulterat i nya samarbeten på internationell nivå vilket främjat planeringen inför deltagandet i COP-28.

2.3.4. Resultatstyrt påverkansarbete

Under 2022 fortsatte de insatsspecifika resultatramverken inkludera förväntade resultat på samhällsnivå utifrån ett resultatstyrt påverkansarbete. SMR har arbetat aktivt i beredningar av nya insatser för att säkerställa förväntade resultat på samhällsnivå. Vi upplever att detta arbete har gett goda resultat och från att tidigare främst organiserat rättighetsbärare i stöd för varandra mobiliseras nu rättighetsbärare i allt högre grad också för att utkräva sina rättigheter och bedriva påverkansarbete mot lokala myndigheter och myndigheter på högre nivå.

I insats 21:005 har African Alliance YMCA (KFUM Sveriges samarbetspartner) inrättat en liason office mot Afrikanska Unionen, AU, något som har potential att öka möjligheten att bedriva påverkan och dialog med AU kring viktiga ungdomsfrågor. I insats 21:008 har Karen Network for Human Rights (KDSF är Equmeniakyrkans samarbetspartner) etablerats med syfte att bedriva påverkansarbete mot myndigheter. En första aktivitet inom nätverket handlar om att bedriva påverkansarbete mot det thailändska parlamentet gällande att ta fram en lag för etniska grupper och ursprungsbefolkningar. Genom att mobilisera kyrkan har man på kort tid samlat 15 599 namnunderskrifter.

2.3.5. Fokus på samarbetspartner och deras kapacitet

SMR har under 2022 fortsatt utöka sin kapacitetsstärkande verksamhet till att också inkludera samarbetspartner, för att på så vis säkerställa att vår kapacitetsutveckling också leder till stärkt kapacitet hos samarbetspartner. Som exempel kan nämnas SMC Inspirational Day som en del av SMR:s medlemsdagar, där 170 deltagare från 20 länder deltog. Ämnen som berördes var bland annat "How do we contribute to sustainable development through innovation and networking" och "Towards Green transition in the development cooperation and best practices". Även kapacitetsutveckling inom det som SMR kallar religiös läskunnighet har genomförts tillsammans med medlemsorganisationer och samarbetspartner. SMR har också lanserat kursen "Why resiliens matters" för såväl samarbetspartner som medlemsorganisationer.

Inför den satsning på ISK-frågor som påbörjades under 2022 har också såväl medlemsorganisationer som samarbetspartner fått definiera behov och utmaningar. Satsningen har sedan planerats utifrån detta vilket inneburit att samtliga bjudits in till en träff kring avtalsefterlevnad samt en kurs i financial management. SMR:s förhoppning är att vi ska kunna mäta resultat i färre avvikelseärenden samt bättre finansiell kontroll.

2.4. Särskild rapportering enligt avtalet

2.4.1 Uppföljning på handlingsplanen kring perspektivintegrering

SMR lämnade 15 januari 2023 in en handlingsplan för perspektivintegrering till Sida, enligt avtal. Under 2022 genomfördes erfarenhetsutbyten med ett antal organisationer, exempelvis Diakonia och Forum Civ inför framtagandet av handlingsplanen. Planen bearbetades internt och även tillsammans med medlemsorganisationer under SMR:s handläggardagar.

Temat för årets handläggardagar var perspektivintegrering och i fokus var frågan hur de olika perspektiven integreras i insatserna. Tillsammans med medlemsorganisationerna utforskade vi hur tematiska perspektiv kan stärka varandra i stället för att hamna i stuprör.

I handlingsplanen ingår att ta fram minimikrav och önskvärd nivå, samt bedömningsunderlag och kapacitetsutvecklingsmaterial för samtliga av SMR

identifierade tvärperspektiv (jämförbarhet, miljö och klimat, konfliktkänslighet, religions- och övertygelsesfrihet samt religiös läskunnighet). Under 2022 bearbetades jämförbarhet och arbetet för att förankra kraven gjordes genom bland annat uppdaterade riktlinjer för utvecklingssamarbetet samt seminarium under handläggardagarna. RBA och fattigdomsperspektivet ingår också i handlingsplanen men hanteras lite annorlunda.

2.4.2 Beskriva förflyttningar som görs kopplat till bistånds- och utvecklingseffektivitet

I samband med första rekvisitionen 2022 lämnade SMR in en redogörelse gällande medlemsorganisationer som själva genomför verksamhet i samarbetsländer. SMR har under 2022 haft dialog med de medlemsorganisationer som är självimplementerande. Tydliga förflyttningar kan ses i såväl Läkarmissionens som Life & Peace Institutes arbete (se Särskild rapportering gällande biståndseffektivitet). Läkarmissionen kommer i större utsträckning förmedla medel från CSO-anslaget till lokala samarbetspartner som implementerande partner. Detta blir än tydligare i den insats som är under planering med start 2024-01-01. LPI kommer i sin nya insats med start 2023 vidareförmedla medel till lokala partner i Kenya, Supreme Council of Kenya Muslims (SUPKEM), och i Sudan till Peace Bridge Association (PBA) vilket är ett steg i rätt riktning.

SMR har också förtydligat i sina riktlinjer för utvecklingssamarbete att medel ska vidareförmedlas till lokal samarbetspart. Endast i undantagsfall kan medlemsorganisationen få stöd utan avtalsmässig vidareförmedling av bidraget.

Dialogen med berörda medlemsorganisationer fortsätter under 2023 och arbetet kommer tydliggöras och stärkas med hjälp av handlingsplanen för biståndseffektivitet som nämnts under 2.3.1. ovan.

2.4.3 Rapportering på handlingsplanen för avvikelshantering

SMR har under 2022 stärkt sin avvikelshantering via två spår. Det ena har syftat till att samordna, planera, utreda och reflektera över nya, pågående och avslutade avvikelseärenden. Det andra spåret har syftat till att förebygga avvikelseärenden och korruption genom kapacitetsutvecklande insatser inom intern styrning och kontroll. Totalt har SMR hanterat fyra större, komplicerade avvikelseärenden under året. Hanteringen har gynnats av att det finns ett avvikelseteam med mandat och tjänstetrymme att skynda på processen. Skillnaden från tidigare år upplevs som stor. SMR anser också att genomslaget för det förebyggande arbetet inom intern styrning och kontroll har varit betydande.

Under perioden har SMR hanterat två anklagelser om sexuella trakasserier gällande personal hos samarbetspartner, varav en utredning fortfarande pågår. Det slutrapporterade ärendet resulterade i en åtgärdsplan hos partner att utveckla styrelsens och organisationens kapacitet att förebygga fall av sexuella trakasserier genom utbildningar och framtagande av SEAH policy, samt förbättra

arbetsmiljön på organisationen. I det andra ärendet finns redan bra policy och rutiner på plats gällande SEAH, men de fungerar dåligt i praktiken. CHS Alliance SEAH Investigation Guide har hjälpt SMR att ställa rätt frågor och göra kloka vägval i utredningarna.

3. Förklaringar till eventuella avvikelser från budget samt en analys av kostnadseffektiviteten i verksamheten

Kostnaderna relaterade till SMR:s operativa verksamhet var lägre än budgeterat. Utfallet är 94% av reviderad budget och endast 86% av ursprunglig budget. Det låga utfallet förklaras av de limiter som infördes under 2022 vilket bland annat medförde att SMR totalt sett endast rekvirerade 95% av ursprungligt beviljat belopp för perioden. För SMR:s operativa verksamhet rekvirerades endast 91%. Limiterna medförde att delar av den planerade verksamheten för året ställdes in eller försenades, bland annat rekryteringar fick skjutas upp, vilket nämnts tidigare. De uppskjutna rekryteringarna fick konsekvenser både för personalkostnader och för verksamhetskostnader, då en mindre personalstyrka än planerat fick som effekt att viss verksamhet fick skjutas upp. Detta gör att vi har 1 112 090 SEK kvar för 2022, vilket förs över till 2023. Av detta belopp avser 82 211 SEK SMR:s egna verksamhetskostnader inom religionsfrihetsområdet, och 1 029 879 SEK vidareförmedlingskostnader.

SMR anser att verksamhetens kostnadseffektivitet är fortsatt god. Vi ser att en stor andel av de totala insatsbudgetarna vidareförmedlas till, och hanteras av, samarbetspartner. Utöver det så kan vi konstatera vi att även en stor del av de medel som stannar hos medlemsorganisationen kommer samarbetspartner till del genom exempelvis kapacitetsutveckling.